

Koiran ruokinta

Koiralle vaaralliset ruoka-aineet

- Suklaa
- Ksylitoli
- Sipuli
- Viinirypäleet ja rusinat
- Pullataikina
- Raa'at juurekset ja maissintähkä, hedelmien siemenet
- Macadamia-pähkinät
- Homeiset ruoat

Koiranruokinnassa on monia eri tapoja, joista yhdenkään ei voida sanoa olevan ainoa oikea. Koira voidaan ruokkia niin teollisella valmisruualla, kotiruualla kuin raakaravinnollakin. Koiranomistajan täytyy valita ruokintatapa, jolla koira voi hyvin ja joka sopii omistajalle.

Eri ruokintatapoja ei voi laittaa paremmuusjärjestykseen, sillä jokaisella on omat hyvät ja huonot puolensa. Naapurin koiralle sopiva ruokintatapa ei välttämättä sovi omalle koirallesi yksilöllisten erojen vuoksi.

Kasvattaja antaa yleensä pennun mukana ruokintaohjeet, joita kannattaa noudattaa. Etenkin kasvuajan ruokinnassa kannattaa pysyä omassa rodussa yleisesti hyväksi tunnetussa ruokintatavassa. Rodusta riippuen koiran kasvukausi loppuu 6-18 kk:n ikään mennessä.

Koiran ruokinnan on tarkoitus tyydyttää muutakin kuin ravinnontarve. Koirilla on voimakkaita ruoan etsimiseen ja pilkkomiseen liittyviä käyttäytymistarpeita ja sillä pitää olla siihen mahdollisuus voidakseen hyvin. Lue lisää ruokailun [virikkeistämisestä](#).

Välttämättömät ravintoaineet

Koira tarvitsee samoja ravintoaineita kuin ihminen. Valkuaisaineet eli proteiinit, hiilihydraatit, rasvahapot, kivennäisaineet, hivenaineet ja vitamiinit muodostavat koiran ravinnon. Valkuainen koostuu aminohapoista, joista osa on koiralle ns. välttämättömiä ravinnosta saatavia aminohappoja. Loppuja aminohappoja koiran elimistö pystyy valmistamaan itse.

Valkuaisaineita on sekä eläin- että kasvipäisessä ravinnossa, mutta eläinperäinen valkuainen sulaa koiran ruuansulatuskanavassa huomattavasti paremmin kuin kasvivalkuainen. Siksi liha kuuluu koiran ruokavalioon. Luonnossa koiraeläinten ravinto koostuu ensisijaisesti rasvasta ja valkuaisesta; hiilihydraatteja siinä on vähän. Koira pystyy kuitenkin syömään ja käyttämään hyväkseen hiilihydraatteja.

Viljat ja monet kasvipäiset tuotteet ovat halvempia kuin liha, joten koiranruoka (etenkin kuivamuona) on nykyisin hyvin hiilihydraattipitoista. Rasva on koiralle erittäin hyvä ravintoaine, eikä suurikaan rasvamäärä aiheuta koirille sydän- ja verisuonisairauksia.

Luuston tärkeimmät kivennäisaineet ovat kalsium ja fosfori, joiden oikea suhde ravinnossa on tärkeää etenkin kasvavalle koiralle. Normaalisti koiralle ei tarvitse syöttää erillisiä vitamiinivalmisteita, sillä monipuolinen ja hyvälaatuinen koiranruoka sisältää riittävästi kaikkia koiran tarvitsemia vitamiineja.

Koiralla tulee aina olla tarjolla raikasta vettä, joka vaihdetaan vähintään kerran päivässä. Koiran juomisen tarve vaihtelee osin ruokintatyyppin mukaan. Kuivamuonaa syövä koira juo enemmän vettä kuin vaikka kotiruokaa syövä koira, sillä kotiruoka sisältää huomattavan määrän vettä. Juomisen määrään vaikuttavat myös mm. koiran aktiivisuus ja ympäristön lämpötila.

Teolliset valmisruoat

Nykyisin yleisin koiran ruokintatapa on teollisten valmisruokien käyttäminen. Teollisia valmisruokia ovat kuivamuona, säilyketölkit, erilaiset koiranmakkarat, lihahyytelöt ynnä muut sellaiset.

Helposti koiralle tarjottava täysravinto sisältää kaikki koiran tarvitsemat ravintoaineet, kivennäis- ja hivenaineet sekä vitamiinit. Kuivamuonat sisältävät paljon kasviraaka-aineita, lähinnä viljoja tai riisiä. Kosteiden ruokien koostumus vaihtelee, mutta pääsääntöisesti niissä on paljon eläinperäistä raaka-ainetta ja sen vuoksi vain vähän hiilihydraatteja, mutta paljon valkuaista. Teollinen koiranruoka on helppo ja turvallinen tapa ruokkia koira.

Kotiruoka

Toinen ruokintatapa on koiralle räätälöity kotiruoka. Kotiruoalla ruokittaessa koiralle voi valmistaa monipuolista ja varmasti maistuvaa ruokaa halutuista raaka-aineista. Koiran kotiruoka on koiralle erikseen tehtyä ruokaa. Vaikka ihmisten ruoan tähteitä voidaan antaa koiralle ruoan lisäksi, eivät tähteet saa olla koiran pääasiallinen ravinnonlähde. Koiran valkuaistarpeen täyttämiseksi vähintään kolmannes kotiruuan tilavuudesta on oltava lihaa, kalaa, munaa ynnä muuta eläinperäistä raaka-ainetta.

Osa kotiruoasta voi sisältää kasviperäisiä raaka-aineita eli viljoja ja vihanneksia. Kasviperäinen raaka-aine on hyvä kypsentää ja vihannekset lisäksi hienontaa, jotta ne sulavat koiran ruuansulatuskanavassa.

Vaikka koira söisi monipuolista kotiruokaa, se tarvitsee ruokavalionsa ylimääräistä kalsiumia, ellei ruokavalioon kuulu runsaasti käsittelemättömiä raakoja luita. Lihassa ja viljassa on huomattavasti enemmän fosforia kuin kalsiumia, joten kalsiumtäydennys on tärkeä kotiruuan lisä. Kotiruuan kalsiumlisäksi sopivat koirien kivennäisvalmisteet käyttöohjeen mukaan käytettyinä.

Raakaruokinta

Raakaruokinnassa eli barffauksessa koira ruokitaan noudattaen koiraeläimen luonnonmukaista ravintoa. Kaikki ruoka annetaan koiralle raakana. Ruokinnan perustana ovat lihaiset luut täydennettynä sisäelimillä, lihalla, kalalla, kananmunilla, kasviksilla ja marjoilla. Raaoista luista koira saa tarvitsemansa kalsiumin ja muitakin kivennäisaineita, ja samalla sen hampaat puhdistuvat. Minkään eläimen raat luut eivät ole koiralle vaarallisia, kunhan niitä ei syötetä koiralle kerrallaan liikaa ja niiden lomassa koira saa tarpeeksi myös muuta vatsantäytettä, mikä estää liiallisesta luumassasta johtuvan suolitukoksen muodostumisen. Vasta kypsennettäessä luut muuttuvat hauraiksi ja niistä irtoaa vaarallisen teräviä säröjä. Tulee siis muistaa, ettei koiralle tule antaa vaikkapa joulukinkun luita.

Raakaruokinta vaatii huomattavasti enemmän asiaan perehtymistä kuin teollisten valmisruokien syöttäminen. Raakaruokaa on nykyisin saatavilla valmiina annoksina, mikä helpottaa raakaruokinnan aloittamista sekä nopeuttaa koiranomistajan arkea raakaravinnolla ruokittaessa.

Koiralle voidaan syöttää useampaa erityyppistä ruokaa, kuten teollisen valmisruoan lisäksi kotiruokaa tai raakaruoka-aterioita silloin tällöin. Raakaruokinnan luuateria ja kuivamuona-ateria kannattaa aina antaa eri päivinä, sillä se voi olla suolistolle liian raskas yhdistelmä. Jos koira ei ole tottunut ruokintatyyppien vaihteluun, voi sen maha mennä alussa sekaisin.

Ruokintakerrat

Luovutusikäinen koiranpentu on syönyt kasvattajan luona 3-4 kertaa päivässä. Uudessa kodissa pentua kannattaa ensimmäisinä kuukausina ruokkia edelleen 3-4 kertaa päivässä. Pennun ollessa 6 kk ikäinen ruokintakertojen määrä lasketaan kahteen. Aikuinen koira syö 1-2 kertaa päivässä. Koiralla ei pidetä ruokaa jatkuvasti saatavilla, vaan se tarjotaan aina säännöllisinä ruoka-aikoina. Ravinnon määrästä on vaikea antaa tarkkoja ohjeita, sillä koirien ravinnontarve on yksilöllistä.

Pennun kasvuvauhti

Koiranpennun kasvuvauhti on nopeimmillaan 6-25 viikon iässä ja sen energiantarve on huomattavasti suurempi kuin aikuisella koiralla. Kasvuvauhdissa on suuria eroja rodusta riippuen. Suurikokoisiksi kasvavien rotujen pentujen kohdalla kasvuun tulee kiinnittää huomiota, sillä liiallinen ja/tai vääränlainen ruokinta voi aiheuttaa häiriöitä luuston kehitykseen. Ruokinnan ja liikunnan osuus kasvuhäiriöiden

ennaltaehkäisyssä on erittäin ratkaisevaa. Kaikkien pentujen kohdalla nyrkkisääntönä voidaan pitää, että pennun kylkiluut eivät saa näkyä, mutta niiden pitää tuntua tunnusteltaessa.

Sopivan solakassa kunnossa olevalla pennulla on selvä vyötärö, kylkiluiden päällä tuntuu pehmeä rasvakerros, jonka alla kylkiluut tuntuvat selvästi. Liian lihavalla pennulla vyötärö on lähes tasapaksu muun ruumiin kanssa, kyljissä on paksu rasvakerros, eivätkä kylkiluut tunnu hyvin. Liian laihalla pennulla vyötärö on hyvin kapea ja lonkkaluut sekä kylkiluut törröttävät. Kyljistä puuttuu kokonaan rasvakerros ja kylkiluut tuntuvat terävinä.

Kasvun häiriintyminen näkyy ensin raajojen taipumisena; etujalat alkavat yleensä kääntyä ulospäin ja ranteet painua. Takajaloissa varpaat kääntyvät ulospäin, jolloin kintereet painuvat yhteen. Ruokinnan aiheuttamat lievät kasvuhäiriöt voidaan yleensä korjata muuttamalla ruokintaa, kunhan on ensin selvitetty mistä kasvuhäiriö johtuu. Jos kasvussa ilmenee ongelmia ota yhteyttä eläinlääkəriin ja koirasi kasvattajaan.

Teksti: Kennelliitto